

# KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ



**TİM** TÜRKİYE  
İHRACATÇILAR  
MECLİSİ



## IMF: Yapay Zekâ Küresel İstihdamın Yüzde 40'ını Etkileyecek

IMF, yapay zekanın küresel istihdama olası etkilerine yönelik “Yapay Zeka ve İşin Geleceği” başlıklı bir rapor yayımladı. Rapor, yapay zekanın küresel ekonomiyi derinden değiştirmeye hazırlandığı ve bazı yorumcuların bunu yeni bir sanayi devrimine benzettiği belirtildi.

Rapor, yapay zekanın küresel istihdamın yüzde 40'ını etkileyeceği vurgulanırken, çok sayıda gelişen ekonominin daha az sorunlar yaşayabileceği, aynı zamanda yapay zekanın avantajlarından ise daha az faydalanabileceği belirtildi. Ülkeler arası gelir eşitsizliğini daha da kötüleştirebileceği uyarısına yer verildi.



## ILO: Küresel Olarak 2024'te İş Arayan Kişi Sayısı 2 Milyon Artacak

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Dünyada İstihdam ve Sosyal Görünüm: Eğilimler 2024 raporunu yayımladı. Buna göre, bu yıl küresel işsizlik artacak, giderek artan sosyal eşitsizlikler dikkat çekecek.

2024 yılında iş arayan kişi sayısının 2 milyon artması ve böylelikle küresel işsizlik oranının 2023'teki yüzde 5,1 seviyesinden yüzde 5,2'ye çıkması bekleniyor. G20 ülkelerinin çoğunda net gelir azalmış durumda ve

genel olarak bakıldığında, yaşam standartlarında meydana gelen enflasyon kaynaklı düşüşün hızlı bir şekilde telafi edilmesi pek mümkün görünmüyor.

Bununla birlikte, çalışan yoksulluğunun devam etmesi bekleniyor. 2020'den sonra hızla düşmesine rağmen, aşırı yoksulluk içinde yaşayan çalışan sayısı (kişi başı satın alma gücü paritesine göre günde 2,15 ABD dolarından az kazananlar) 2023'te yaklaşık 1 milyon arttı.

## ABD'de Kısa Vadeli Enflasyon Beklentisi 3 Yılın En Düşük Seviyesinde



ABD Merkez Bankası (Fed) New York Şubesi, Aralık 2023'e ait Tüketici Beklentileri Anketi'nin sonuçlarını yayımladı.

Yaklaşık 1300 hanehalkının katılımıyla gerçekleştirilen anketin sonuçlarına göre, gelecek 12 ayı kapsayan kısa vadeli medyan enflasyon beklentisi geçen yıl Aralık'ta 0,4 puan azalışla yüzde 3'e düştü. Böylece kısa vadeli enflasyon beklentisi Ocak 2021'den bu yana en düşük seviyesini kaydetti.

## AB, Almanya'nın Batarya Tesisine 902 Milyon Euro Destek Verecek



kuracağına işaret edilen açıklamada, Almanya'nın şirkete 902 milyon euro yardımda bulunacağı kaydedildi. Açıklamada, yardımın yeşil dönüşümü hızlandırmak ve yakıtta dışa bağımlılığı azaltmak için belirlenen sektörlerdeki önlemleri desteklemek üzere değiştirilen kriz ve dönüşüm geçici çerçevesi kapsamında onaylandığı belirtildi.

AB Komisyonu, Almanya'nın net sıfır karbon ekonomisine geçişini teşvik etmek için İsveç'in Northvolt firmasına kamu yardımı vermesinin onaylandığını açıkladı.

Northvolt'un Almanya'da elektrikli araçlar için pil üretim tesisi

## VW, ChatGPT'yi Otomobillerine Getiriyor



Dünyanın en büyük Tüketici Elektroniği Fuarı'na (CES) katılan Alman otomotiv devi VW, IDA sesli asistanıyla donatılmış tüm modellerine, yapay zekâ destekli bir sohbet robotu eklemeyi planladığını duyurdu.

CES 2024 kapsamında yapılan açıklamaya göre OpenAI tarafından geliştirilen üretken yapay zekâ temelli sohbet botu ChatGPT, 2024'ün ikinci çeyreği itibarı ile Volkswagen araçların bir parçası haline gelecek.

ChatGPT, araç içerisinde kişilerin araçlarıyla daha önce hiç olmadığı düzeyde iletişim kurmasına imkân tanyacak.

## Dünya Bankası'ndan Türkiye ve Küresel Büyüme Tahmini

Dünya Bankası son yayımladığı projeksiyonlarda yüksek borçlanma maliyetleri ve jeopolitik gerilimlerin etkisiyle küresel ekonominin 2024'e kadarki 5 yıllık dönemde 30 yılın en kötü performansına ilerlediği uyarısını yaptı.

Küresel büyümenin 2020-2024 yıllarında yüzde 2,2 olarak 1990-1994 dönemindeki yüzde 2,1'lik orandan beri en yavaş büyüme olması bekleniyor. Banka ABD için büyüme beklentisini 2024 için yüzde 1,6'ya yükseltti.

Çin'in büyüme tahmini yüzde 4,5, Euro Bölgesi büyüme tahmini yüzde 0,7 oldu.

Kurum Türkiye'nin 2023'te yüzde 4,2, 2024'te yüzde 3,1, 2025'te yüzde 3,9 büyüyeceğini öngördü.

Banka, 2024'te küresel büyümenin geçen seneki yüzde 2,6'dan yüzde 2,4'e ineceği beklentisini korurken, 2025 tahminini yüzde 2,7'ye düşürdü.



Küresel ekonominin bir yıl öncesine göre daha iyi bir yerde olduğuna işaret edilen raporda, küresel resesyon riskinin, büyük ölçüde ABD ekonomisinin gücü sayesinde azaldığı ancak artan jeopolitik gerilimlerin dünya ekonomisi için kısa vadede yeni tehlikeler oluşturabileceği vurgulandı.



## Konteyner Fiyatları Kızıldeniz Tehdidiyle Arttı

Deniz taşımacılığı ücretleri, Kızıldeniz'de oluşan güvenlik tehdidi nedeniyle artmaya devam ediyor.

Kızıldeniz'den nakliye kullanımının azalmasıyla Asya, Avrupa ve ABD arasında konteyner fiyatları artıyor. Kargo ve ödeme platformu Freightos.com verilerine göre Asya'dan Kuzey Avrupa'ya 40 feet'lik yük konteyner spot fiyatı yüzde 173'lük artışla 4 bin doları aştı.

Asya'dan Akdeniz'e yük taşıma maliyeti de 5 bin 175 dolara yükseldi. Asya'dan Kuzey Amerika'nın Doğu yakasına 40 feet'lik konteyner fiyatları da yüzde 55 artışla 3,900 dolara çıktı.

Freightos Araştırma Müdürü Judah Levine Asya'dan Avrupa ve Akdeniz'e olan taşımacılık maliyetlerinin 2019'un Ocak ayından beri 2 kattan fazla arttığını, ancak hala pandemi dönemindeki zirvelerin altında seyrettiğini belirtti.



Süveyş Kanalındaki trafiğin yavaşlaması, küresel konteyner fiyatlarının artışında etkili oldu. Yemen'de Husi militanların Kızıldeniz'de İsrail'le bağlantılı olan gemilere yönelik saldırıları nedeniyle gemiler daha uzun rotaları tercih etmeye başladı.

## Çin'den ABD'li Savunma Şirketlerine Yaptırım

Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü, Çin'in ABD'nin Tayvan'a yaptığı son silah satışlarına tepki olarak beş ABD askeri üreticisine yaptırım uygulayacağını söyledi.

Yaptırımlar Tayvan'da 13 Ocak'ta yapılacak olan ve Çin'in savaş ile barış arasında bir seçim olarak gördüğü başkanlık ve parlamento seçimleri öncesinde geldi.

ABD Dışişleri Bakanlığı geçtiğimiz ay Tayvan'ın taktik bilgi sistemlerinin korunmasına yardımcı olacak 300 milyon dolarlık ekipman satışını onaylamıştı.



Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü yaptığı açıklamada son silah satışlarının "Çin'in egemenliğini ve güvenlik çıkarlarını ciddi şekilde baltaladığını, Tayvan Boğazı'nda barış ve istikrarı ciddi şekilde tehlikeye attığını" söyledi. Yaptırım uygulanacak şirketler BAE Systems Land and Armaments, Alliant Techsystems Operations, AeroVironment, Viasat ve Data Link Solutions olarak sıralandı.

## Almanya'da Yenilenebilir Enerjinin Payı Yüzde 55'e Yükseldi

Almanya'da enerji piyasasını düzenleyen Federal Ağ Ajansı (Bundesnetzagentur), 2023'e ilişkin elektrik üretim verilerini içeren bir rapor yayımladı. Rapora göre, geçen yıl ülkede toplam elektrik üretimi bir önceki yıla göre yüzde 9,1 azalarak 448,5 milyar kilovatsaat, elektrik tüketimi ise yüzde 5,3 gerileyerek 456,8 kilovatsaat olarak gerçekleşti.

Söz konusu yılda yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektrik miktarı ise 2022'ye göre yüzde 7,5 artarak 233,7 milyar kilovatsaate yükseldi. Geçen yıl yenilenebilir enerjinin elektrik şebekelerindeki payı, 2022'deki yüzde 48,42'den yüzde 55'e çıktı. Ülkenin toplam elektrik üretimi içinde payı en yüksek yenilenebilir enerji kaynağı rüzgar enerjisi oldu.



Almanya, yeşil enerjinin 2030'a kadar enerji karışımının yüzde 80'ini oluşturmasını istiyor.

## NASA ve Lockheed'den, X-59 Sessiz Süpersonik Jet



NASA ve Amerikan havacılık şirketi Lockheed Martin hem askeri hem de sivil hava yolculuğunun geleceğini şekillendirebilecek sessiz süpersonik uçak olan X-59'u, piste çıkarıyor.

NASA'nın yönetici yardımcısı Pam Melroy "Birkaç yıl içinde iddialı bir konseptten gerçeğe geçtik. NASA'nın X-59'u seyahat şeklimizi değiştirmeye yardımcı olacak ve bizi çok daha kısa sürede birbirimize yakınlaştıracak. Amaç, bir uçağın, ortaya çıkan basınç dalgasından kaynaklanan pencereyi titreten bir ses patlaması yaratmadan, ses hızından daha hızlı uçabileceğini göstermektir." dedi. Uzmanlar uçağın ABD'deki sivil havacılığı yeniden şekillendirebileceğini söylüyor.

## SEC, Merakla Beklenen Bitcoin ETF Kararını Açıkladı



Invesco, spot Bitcoin ETF'si için SEC'e başvuru yapan firmalar arasında yer almıştı.

ABD Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu (SEC) 11 spot Bitcoin ETF başvurusunu onayladı.

Dünyanın en büyük varlık yönetim şirketi Blackrock ile VanEck, WisdomTree (WT.N), Fidelity, Bitwise, Grayscale Investmens ve

## Amazon Yüzlerce Çalışanını İşten Çıkarıyor

Amazon'dan edinilen bilgiye göre, Prime Video ve Amazon MGM Studios'un Kıdemli Başkan Yardımcısı Mike Hopkins çalışanlarına gönderdiği notta, şirketin uzun vadeli vizyonu doğrultusunda atılan adımlardan bahsetti.

Ancak sektörün hızla gelişmeye devam ettiğine işaret eden Hopkins, uzun vadeli başarı için yatırımlara öncelik vermenin önemine dikkati çekti.

Hopkins, yatırımları artırırken, belirli alanlardaki yatırımları

azaltma veya durdurma fırsatlarını da belirlediklerini ifade ederek, bu kararların sonucunda Prime Video ve Amazon MGM Studios organizasyonundaki yüzlerce çalışanın işine son verileceğini kaydetti. Bunun verilmesi zor bir karar olduğunun altını çizen Hopkins, bugün işten çıkarmalardan etkilenenlere ulaşmaya başlayacaklarını bildirdi.

Amazon'un sahibi olduğu Twitch'in CEO'su Daniel Clancy de "iş gücümüzle ilgili zor bir güncelleme" başlıklı blog yazısı yayımladı.

## Moody's Türkiye Kararını Açıkladı



Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Türkiye'nin kredi notunu "B3" olarak teyit ederken, not görünümünü "durağan"dan "pozitif"e çevirdi.

Görünümün pozitive çekilmesindeki temel nedeninin para politikasındaki değişim olduğu belirtildi. Bu politikaların, çok yüksek seyreden enflasyonu sürdürülebilir seviyeye indirme ihtimalini artırdığı ifade edildi.

Raporda manşet enflasyonun kısa vadede artabileceği, ancak enflasyon dinamiklerinin değişmeye başladığına dair işaretler olduğu, bunun da 'para politikasının güvenilirliği ve etkinliğini yeniden kazandığının göstergesi' olduğu vurgulandı.



Clancy, Twitch'te çalışan sayısını 500'ün biraz üzerinde azaltmaya yönelik adım attıklarını kaydederek, organizasyonlarını işin mevcut ölçeğine ve gelecekte nasıl büyümeyi beklediklerine dair ihtiyatlı tahminlere göre boyutlandırdıklarını ifade etti.